

44. B Ö L Ü M

LGBT Popülasyonunun Maruz Kaldığı Sosyal Damgalanma, Ayrımcılık ve Suç Mağduriyeti: Bir İntihar Olgusu

Abdulkadir YILDIZ¹
İbrahim EROĞLU²

Giriş

İntihar girişimi, birlikte ortaya çıkan birden çok risk faktörlerini içeren karmaşık bir davranıştır (1). Çeşitli popülasyonlar için birincil risk faktörlerini belirlemek, intiharı önleme stratejileri geliştirmenin ilk adımıdır. Yapılan araştırmalarda lezbiyen, gey, biseksüel ve transseksüel (LGBT) popülasyonunun intihar davranışı riskinin en yüksek görüldüğü gruplardan biri olduğu, heteroseksüel bireylere göre altı kat daha fazla ömür boyu intihar girişimi riskine sahip oldukları ve intihar nedeniyle ölüm riski altında buldukları bildirilmiştir (2-4). LGBT popülasyonu içerisinde de gençlerin intihar girişimi yaygınlığının yetişkinlere oranla daha yüksek olduğu belirtilmiştir (5).

Genel popülasyonda intihar girişiminin risk faktörleri (kişisel ve ebeveyn madde kötüye kullanımı, fiziksel ve cinsel istismar, depresyon ve diğer ruhsal bozukluklar) aynı zamanda LGBT popülasyonlarında intihar girişimi için güçlü risk faktörleridir (5-7). Bununla birlikte, bu risk faktörleri, LGBT bireyler arasındaki

orantısız intihar davranışı oranlarını yeterince açıklayamamaktadır (5,8). LGBT bireyler, heteroseksüellere kıyasla daha fazla ayrımcılık ve mağduriyetle karşılaştıkları için, birçok araştırmacı, yaygın sosyal önyargı ve damgalanmanın artan LGBT intihar davranışlarının altında yatan faktörler olduğunu varsaymaktadır (5,9,10).

LGBT nüfusunun sosyal damgalanma, ayrımcılık ve mağduriyet yaşamalarına bağlı gelişen ruh sağlığı sorunlarından önemli derecede etkilendiği belirtilmektedir (11,12). Azınlık Stres Modeli LGBT bireylerin önyargı, reddedilme ve dışlanma ile karakterize düşmanca bir sosyal çevreye maruz kalmalarına bağlı olarak şiddet görmeye yönelik beklenti içerisinde girdiklerini ve içselleşen bu beklentilerin intihar için risk faktörleri olan depresyon, madde kullanımı, sosyal izolasyon, akranlarla çatışma ve mağduriyet yaşama gibi sorunlara yol açtığını ortaya koymuştur (2,12).

Cinsel yönelim konusunda öz farkındalığın genellikle ergenlik döneminde meydana geldiği bilinmektedir (13). Araştırmalarda genç LGBT

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, kadiryildiz05@yahoo.com

² Dr. Öğr. Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Tıp Fakültesi, dr.eroglu.ibrahim@gmail.com

intihar girişimleri olmuştur. Henüz 19 yaşında tekrarlayan madde kullanımı nedeniyle cezaevine girmiş ve orada tek kişilik hücrede asi yöntemiyle intihar ederek ölmüştür. Olgunun literatürde LGBT bireylerin intihar davranışı ile ilgili tüm risk faktörlerini (sosyal damgalanma, ayrımcılık, suç mağduriyeti ⇒ aile ve toplumsal red ile sosyal destek yoksunluğu ⇒ sosyal izolasyon ve yalnızlık ⇒ depresyon, anksiyete, madde kullanımı ⇒ intihar) yaşadığı anlaşılmaktadır.

Sonuç

Cinsel yönelim ile ilgili araştırmalar halen devam etmekle birlikte halihazırdaki araştırma sonuçları ve bilim insanlarının ortak görüşü bu durumun bir hastalık veya tercih olmadığı yönündedir. Konu ile ilgili ülkemizde çok sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Ülkemizde bu durumu bir tabu olmaktan çıkararak global bilim kütüphanesine katkı yapacak çalışmalar yapılması ve toplumsal bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları gerekmektedir. LGBT bireylerin sosyal damgalanma, ayrımcılık ve mağduriyet yaşamalarının yalnızca bireysel değil tüm toplumu ilgilendiren olumsuz sonuçlar yarattığını sosyal ağ ve telekomünikasyonun gelişmesi ile her geçen gün daha sık bir şekilde izlemekteyiz. Konu ile ilgili sağlık, eğitim ve adalet sistemlerinde önemli adımlar atılmaktadır. Aksi takdirde LGBT bireylerin çocukluk çağından itibaren yaşamaya başladıkları olumsuz yaşam deneyimlerinde yardım alamaması veya olumsuz nitelikte kaynaklardan yardım alması, yalnızlaşması, psikiyatrik sorunlar yaşamaması, madde kullanımına yönelmesi ve hatta olgumuzda olduğu gibi intiharla sonuçlanması söz konusu olacaktır. Bu nedenle öncelik aile ve okul eğitimleri olmak üzere toplumsal bir bilinçlenmenin ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması gerekmektedir.

Kaynaklar

1. Mościcki EK. Epidemiology of Suicidal Behavior. *Suicide and Life-Threatening Behavior*. 1995;25(1):22-35.
2. Haas AP, Eliason M, Mays VM, Mathy RM, Cochran SD, D'Augelli AR, vd. Suicide and Suicide Risk in Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Populations: Review and Recommendations. *J Homosex*. Ocak 2011;58(1):10-51.
3. Hottes TS, Bogaert L, Rhodes AE, Brennan DJ, Gesink D. Lifetime Prevalence of Suicide Attempts Among Sexual Minority Adults by Study Sampling Strategies: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Am J Public Health*. 06 Nisan 2016;106(5):e1-12.
4. Tomicic A, Gálvez C, Quiroz C, Martínez C, Fontbona J, Rodríguez J, vd. Suicidio en poblaciones lesbiana, gay, bisexual y trans: revisión sistemática de una década de investigación (2004-2014). *Revista médica de Chile*. Haziran 2016;144(6):723-33.
5. Kristen Clements-Nolle PhD M, Rani Marx PhD M, MD MK. Attempted Suicide Among Transgender Persons. *Journal of Homosexuality*. 11 Ekim 2006;51(3):53-69.
6. Garofalo R, Wolf RC, Wissow LS, Woods ER, Goodman E. Sexual Orientation and Risk of Suicide Attempts Among a Representative Sample of Youth. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*. 01 Mayıs 1999;153(5):487-93.
7. McBee-Strayer SM, Rogers JR. Lesbian, Gay, and Bisexual Suicidal Behavior: Testing a Constructivist Model. *Suicide and Life-Threatening Behavior*. 01 Eylül 2002;32(3):272-83.
8. McDaniel JS, Purcell D, D'Augelli AR. The Relationship between Sexual Orientation and Risk for Suicide: Research Findings and Future Directions for Research and Prevention. *Suicide and Life-Threatening Behavior*. 01 Mart 2001;31(supplement_to_is):84-105.
9. Díaz RM, Ayala G, Bein E, Henne J, Marin BV. The impact of homophobia, poverty, and racism on the mental health of gay and bisexual Latino men: findings from 3 US cities. *Am J Public Health*. Haziran 2001;91(6):927-32.
10. Mays VM, Cochran SD. Mental Health Correlates of Perceived Discrimination Among Lesbian, Gay, and Bisexual Adults in the United States. *Am J Public Health*. 01 Kasım 2001;91(11):1869-76.
11. King M, Semlyen J, Tai SS, Killaspy H, Osborn D, Popelyuk D, vd. A systematic review of mental disorder, suicide, and deliberate self harm in lesbian, gay and bisexual people. *BMC Psychiatry*. 18 Ağustos 2008;8(1):70.
12. Meyer IH. Prejudice, social stress, and mental health in lesbian, gay, and bisexual populations: Conceptual issues and research evidence. *Psychological Bulletin*. 2003;129(5):674-97.

13. Frankowski BL. Sexual Orientation and Adolescents. *Pediatrics*. 01 Haziran 2004;113(6):1827-32.
14. Elipe P, Del Rey R. Homophobic Bullying: An old problem only recently brought to light. İçinde: *Advances in Psychology Research*. 2017. s. 159-78.
15. Blais M, Gervais J, Hébert M. Internalized homophobia as a partial mediator between homophobic bullying and self-esteem among youths of sexual minorities in Quebec (Canada). *Ciênc saúde coletiva*. Mart 2014;19:727-35.
16. Gower AL, Rider GN, McMorris BJ, Eisenberg ME. Bullying Victimization Among LGBTQ Youth: Critical Issues and Future Directions. *Curr Sex Health Rep*. 01 Aralık 2018;10(4):246-54.
17. Rodríguez-Hidalgo AJ, Hurtado-Mellado A. Prevalence and Psychosocial Predictors of Homophobic Victimization among Adolescents. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. Ocak 2019;16(7):1243.
18. Baruch-Dominguez R, Infante-Xibille C, Saloma-Zuñiga CE. Homophobic bullying in Mexico: Results of a national survey. *Journal of LGBT Youth*. 02 Nisan 2016;13(1-2):18-27.
19. Hatzenbuehler ML, Keyes KM. Inclusive Anti-bullying Policies and Reduced Risk of Suicide Attempts in Lesbian and Gay Youth. *Journal of Adolescent Health*. 01 Temmuz 2013;53(1, Supplement):S21-6.
20. Jones LM, Mitchell KJ, Turner HA, Ybarra ML. Characteristics of bias-based harassment incidents reported by a national sample of U.S. adolescents. *Journal of Adolescence*. 01 Haziran 2018;65:50-60.
21. Mustanski B, Andrews R, Puckett JA. The Effects of Cumulative Victimization on Mental Health Among Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Adolescents and Young Adults. *Am J Public Health*. 21 Ocak 2016;106(3):527-33.
22. Woodford MR, Kulick A, Atteberry B. Protective factors, campus climate, and health outcomes among sexual minority college students. *Journal of Diversity in Higher Education*. 2015;8(2):73-87.
23. Rivers I, Gonzalez C, Nodin N, Peel E, Tyler A. LGBT people and suicidality in youth: A qualitative study of perceptions of risk and protective circumstances. *Social Science & Medicine*. 01 Eylül 2018;212:1-8.
24. Gattamorta K, Quidley-Rodriguez N. Coming Out Experiences of Hispanic Sexual Minority Young Adults in South Florida. *J Homosex*. 2018;65(6):741-65.
25. Juárez-Chávez E, Cooney EE, Hidalgo A, Sánchez J, Poteat T. Violence Experiences in Childhood and Adolescence Among Gay Men and Transgender Women Living in Perú: A Qualitative Exploration. *J Interpers Violence*. 26 Temmuz 2018;0886260518787811.
26. Perrin EC. *Sexual Orientation in Child and Adolescent Health Care*. Springer Science & Business Media; 2002. 191 s.
27. Friedman RC, Downey JI. Homosexuality. *N Engl J Med*. 06 Ekim 1994;331(14):923-30.
28. Stronski Huwiler SM, Remafedi G. Adolescent homosexuality. *Adv Pediatr*. 1998;45:107-44.
29. World Health Organization. Suicide in the world: Global Health Estimates. 2019 [erişim tarihi 07 Nisan 2021]; Erişim adresi: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/326948>
30. di Giacomo E, Krausz M, Colmegna F, Aspesi F, Clerici M. Estimating the Risk of Attempted Suicide Among Sexual Minority Youths: A Systematic Review and Meta-analysis. *JAMA Pediatrics*. 01 Aralık 2018;172(12):1145-52.
31. Bachmann S. Epidemiology of Suicide and the Psychiatric Perspective. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. Temmuz 2018;15(7):1425.
32. Persons JE, Hefti MM, Nashelsky MB. Epidemiology of suicide in an Iowa cohort. *Public Health*. Aralık 2019;177:128-34.
33. Su D, Irwin JA, Fisher C, Ramos A, Kelley M, Mendoza DAR, vd. Mental Health Disparities Within the LGBT Population: A Comparison Between Transgender and Nontransgender Individuals. *Transgender Health*. 13 Ocak 2016;1(1):12-20.
34. Cochran SD, Mays VM, Sullivan JG. Prevalence of mental disorders, psychological distress, and mental health services use among lesbian, gay, and bisexual adults in the United States. *J Consult Clin Psychol*. Şubat 2003;71(1):53-61.
35. Kaniuka A, Pugh KC, Jordan M, Brooks B, Dodd J, Mann AK, vd. Stigma and suicide risk among the LGBTQ population: Are anxiety and depression to blame and can connectedness to the LGBTQ community

- help? *Journal of Gay & Lesbian Mental Health*. 03 Nisan 2019;23(2):205-20.
36. Meyer IH, Dietrich J, Schwartz S. Lifetime Prevalence of Mental Disorders and Suicide Attempts in Diverse Lesbian, Gay, and Bisexual Populations. *Am J Public Health*. 01 Haziran 2008;98(6):1004-6.
37. Hatzenbuehler ML. How does sexual minority stigma “get under the skin”? A psychological mediation framework. *Psychological Bulletin*. 2009;135(5):707-30.
38. Barrientos J, Silva J, Catalan S, Gomez F, Longueira J. Discrimination and victimization: parade for lesbian, gay, bisexual, and transgender (LGBT) pride, in Chile. *J Homosex*. 2010;57(6):760-75.
39. Frost DM, Meyer IH. Measuring Community Connectedness among Diverse Sexual Minority Populations. *The Journal of Sex Research*. 01 Ocak 2012;49(1):36-49.
40. Haslam C, Cruwys T, Haslam SA, Jetten J. Social Connectedness and Health. İçinde: Pachana NA, editör. *Encyclopedia of Geropsychology* [Internet]. Singapore: Springer; 2015 [erişim tarihi 07 Nisan 2021]. s. 1-10. Erişim adresi: https://doi.org/10.1007/978-981-287-080-3_46-2
41. Skerrett D, Kölves K, De Leo D. Are LGBT Populations at a Higher Risk for Suicidal Behaviors in Australia? Research Findings and Implications. *Journal of homosexuality*. 08 Ocak 2015;62.
42. Ream GL. What’s Unique About Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender (LGBT) Youth and Young Adult Suicides? Findings From the National Violent Death Reporting System. *Journal of Adolescent Health*. 01 Mayıs 2019;64(5):602-7.
43. Pompili M, Lester D, Forte A, Seretti ME, Erbuto D, Lamis DA, vd. Bisexuality and suicide: a systematic review of the current literature. *J Sex Med*. Ağustos 2014;11(8):1903-13.
44. Ream GL. An Investigation of the LGBTQ+ Youth Suicide Disparity Using National Violent Death Reporting System Narrative Data. *Journal of Adolescent Health*. 01 Nisan 2020;66(4):470-7.
45. Clements-Nolle K, Marx R, Katz M. Attempted suicide among transgender persons: The influence of gender-based discrimination and victimization. *J Homosex*. 2006;51(3):53-69.
46. Fredriksen-Goldsen KI. Promoting Health Equity Among LGBT Mid-Life and Older Adults: Revealing how LGBT mid-life and older adults can attain their full health potential. *Generations*. 2014;38(4):86-92.
47. Blosnich JR, Farmer GW, Lee JGL, Silenzio VMB, Bowen DJ. Health Inequalities Among Sexual Minority Adults: Evidence from Ten U.S. States, 2010. *American Journal of Preventive Medicine*. 01 Nisan 2014;46(4):337-49.
48. Walters ML, Chen J, Breiding MJ. The National Intimate Partner and Sexual Violence Survey: 2010 Findings on Victimization by Sexual Orientation: (541272013-001) [Internet]. American Psychological Association; 2013 [erişim tarihi 07 Nisan 2021]. Erişim adresi: <http://doi.apa.org/get-pe-doi.cfm?doi=10.1037/e541272013-001>
49. James S, Herman J, Rankin S, Keisling M, Motet L, Anafi M. The Report of the 2015 U.S. Transgender Survey. 2016 [erişim tarihi 07 Nisan 2021]; Erişim adresi: <https://ncvc.dspacedirect.org/handle/20.500.11990/1299>
50. Rothman EF, Exner D, Baughman A. The prevalence of sexual assault against people who identify as Gay, Lesbian or Bisexual in the United States: A systematic review. *Trauma Violence Abuse*. Nisan 2011;12(2):55-66.
51. Friedman MS, Marshal MP, Guadamuz TE, Wei C, Wong CF, Saewyc E, vd. A Meta-Analysis of Disparities in Childhood Sexual Abuse, Parental Physical Abuse, and Peer Victimization Among Sexual Minority and Sexual Nonminority Individuals. *Am J Public Health*. Ağustos 2011;101(8):1481-94.
52. Katz-Wise SL, Hyde JS. Victimization experiences of lesbian, gay, and bisexual individuals: a meta-analysis. *J Sex Res*. 2012;49(2-3):142-67.
53. Felix S, Hoyle J, Posick C, Miller B, Stogner J. Deconstructing the LGBT-Victimization Association: The Case of Sexual Assault and Alcohol-Related Problems. *Journal of Family Strengths*. 10 Eylül 2015;15.
54. Duncan DT, Hatzenbuehler ML, Johnson RM. Neighborhood-level LGBT hate crimes and current illicit drug use among sexual minority youth. *Drug Alcohol Depend*. 01 Şubat 2014;135:65-70.